

Årsplan 2017 – 2018

Damstua barnehage

Innholdsfortegnelse

Innledning og presentasjon av barnehagen	s. 2 – 3
Lekens betydning for barns utvikling	s. 4
Arbeid mot mobbing	s. 5
Realfag	s. 5
Barnehagens pedagogiske innhold	s. 6
Barns medvirkning	s. 7
Det psykososiale miljøet	s. 7
Språk	s. 8
Likestilling og likeverd	s. 8
Fagområdene	s. 9 – 11
Kulturarena	s. 11
Overgang fra barnehage til skole	s. 12
Samarbeid med barnas hjem	s. 13
Dokumentasjon og vurdering	s. 13
Kompetanseutvikling	s. 13
Tverrfaglig samarbeid	s. 14
Kropp, bevegelse, helse og kosthold	s. 15
Bærekraftig utvikling og trafiksikkerhet	s. 16

DAMSTUA BARNEHAGE

Årsplan 2017 – 2018

Innledning

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet der samfunnsmandatet er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal tilby barn under opplæringspliktig alder et omsorgs- og læringsmiljø som er til barns beste.

Årsplanen inneholder informasjon om hvordan barnehagen arbeider med omsorg, danning, lek og læring for å fremme barnas allsidige utvikling samarbeid og forståelse med barns hjem. Planen gir informasjon om hvordan barnehagelovens bestemmelser om innhold følges opp, dokumenteres og vurderes.

Presentasjon av barnehagen

Damstua er en privat barnehage, eiet av Blommenholm Familieforening. Foreldre/foresatte til barn i Damstua er automatisk medlemmer av familieforeningen, og dermed eiere av barnehagen. Vi holder til i gode lokaler i Gamle Drammensvei 189 A, hvor vi har en stor utelekeplass som ble oppgradert våren 2010. Terrenget er både flatt og skrånende, og byr på gode fysiske utfordringer. Barnehagen er godkjent for barn fra 0 – 5 år.

Telefon: 67 54 62 82 / 90223365

E-postadresse: barnas@damstua.no

Åpningstiden er 07.30 – 16.30. Barnehagen er stengt i romjulen og påskeuken, og i 4 uker i juli (uke 27, 28, 29 og 30). Barna kommer stort sett fra nærmiljøet og prioriteres ved opptak. Barnehagen er medlem av PBL

Jeg er meg, du er deg - du og jeg er vi

Barna 2017 – 2018:

- Født 2012 – 2 gutter og 6 jenter
- Født 2013 – 1 gutt og 2 jenter
- Født 2014 – 3 gutter og 4 jenter

Totalt 18 barn

Personalet:

- Anders B. Helsingen → styrer	100%
- Ilona Zielinska → ped.leder/barnehagelærer	100%
- Hajira Sayed → assistent	100%
- Nicolai H. Ottersen → assistent	100%

Samarbeidsutvalget:

- Camilla Flatum (eierrepresentant)
- Richard Beck Pedersen (forelder)
- Anders Helsingen (ansatt)
- Ilona Zielinska (ansatt)
- Anders Holm (forelder)

Plandager (barnehagen er stengt):

- 17. og 18. august 2017
- Mandag 2. januar 2018
- Fredag 16.mars 2018
- Fredag 18. mai 2018

Ukeplan:

- Mandag → turdag når været tillater det → egen mat og drikke hjemmefra
- Tirsdag → grupper → brødmat og melk
- Onsdag → samling med aktiviteter → varm mat
- Torsdag → grupper → brødmat og melk
- Fredag → lekedag/dele-dag og samling → varm mat

Barnehagemelding 2015-2025 skal bidra til at det blir et likeverdige og enhetlige barnehagetilbud i alle Bærums barnehager, for alle barn og foreldre.

Tidlig innsats, mestringsperspektivet og samarbeid og samhandling skal vektlegges i Bærumsbarnehagen. Barnehagen skal ses på som første trinn i utdanningsløpet, og lek, språk og god helse er spesielle faglige satsingsområder.

Det utarbeides sentrale kvalitetsplaner for arbeidet i barnehagene.

I den første tre-årsperioden, 2015 – 2018, skal kvalitetsutvikling i det pedagogiske arbeidet foregå hovedsakelig innenfor områdene:

- Lekens betydning for barns utvikling
- Arbeid mot mobbing
- Realfag – undring og glede knyttet til matematikk og naturfag

I tillegg vil andre områder, som barn fra språklige minoriteter, foreldresamarbeid, barn med særlige behov, kosthold og fysisk aktivitet ha fokus. Overgangen mellom barnehage og skole er også et område det skal arbeides med.

Lekens betydning for barns utvikling

Vi vil at alle barn skal ha en venn i barnehagen og oppleve glede og mestring ved å leke sammen med andre. Barnehagen skal ha lekemiljøer i barnehagen som gir barn med særskilte utfordringer rom og muligheter for å være den beste versjonen av seg selv i lek og samspill med andre barn.

Lek og vennskap

Leken er barnets naturlige lærings situasjon: De jobber med språket sitt og utvikler dermed tankene sine, begrepene sine og lærer å se både begrensninger og muligheter. De lærer seg sosiale spilleregler – hva som er akseptert av andre – og i rollelek tilpasser de seg hverandre og ser hverandres perspektiv. Leken motiverer, nettopp fordi den er lystbetont.

Arbeid mot mobbing

Vi vil at ingen barn skal mobbe eller bli mobbet i barnehagen. Barnehagen har utarbeidet en egen handlingsplan mot mobbing.

Mobbing kan defineres som: **Negativ atferd som gjentas og foregår over tid i et forhold som preges av ubalanse i styrkeforholdet mellom partene.**

Man kan ikke unngå konflikter mellom barna, de kan bidra til vekst hos barnet dersom den voksne tar dem på alvor. Konflikter kan løses ved å skape fred og balanse mellom barna. Mobbing SKAL løses ved å vise at handlingen er uakseptabel.

I leken har den voksne en unik mulighet til å observere om noen faller utenfor, ikke tør gå inn i lek, eller dominerer på en uheldig måte i forhold til resten av gruppen. Vi er tydelige voksne som sier ifra når vi hører uønskede ytringer eller ser uønsket atferd. Vi oppfordrer barna til selv å si ifra når de føler at andre sier eller gjør noe de ikke liker. Vi arbeider for at «medløperne» (følger etter en som erter og gjør det samme) blir modige nok til å si ifra og hente hjelp hos en voksen. Likedan at «tilskuerne» (deltar ikke, men ser situasjonen) er en god venn, tør og si ifra og hente hjelp hos en voksen. I gruppene snakker vi om følelser; hvordan det kjennes for en selv og andre. Foreldrene blir minnet om at de er barnas forbilder og at barn ofte adopterer foreldrenes holdninger.

Realfag – undring og glede knyttet til matematikk og naturfag

Vi vil at alle barn skal oppleve undring og glede knyttet til matematikk og naturfag.

Alle barna introduseres for ulike former, de beskrives og lekes med i daglige aktiviteter. Vi har byggematerialer, som treklosser, magneter, geometriske figurer, lange og korte blyanter, diverse brettspill. Hver uke er to av barna assistenter og hjelper til med mattilberedning; antall, vekt, volum, varmt/kaldt.

Vi går på oppdagelsesferd i barnehagen, finner insekter, mark, blomster, blader, stein osv. Lupeglassene er med, hvorfor har ikke marken ben? Hvorfor har fluen seks ben og vinger?

Vi følger et tresyklus fra knopp til høstløv, og på turene våre blir vi bevisst årstider og har forskjellige aktiviteter knyttet til dette. Alle barn blir en eller annen gang i førskolealderen opptatt av tall, mengder og symboler. De synes det er gøy å leke med former, figurer, mønstre og farger.

Noen hjelpemidler her er:

- «En, to, støvel og sko»
- "Fem, seks, det kommer en heks"
- Vanlige leker og materialer i barnehagen for måling, telling, vekt, sortering osv.
- Bruke riktige matematiske begreper
- Ulike spill og klosser
- Rydding og sortering

Barnehagens pedagogiske innhold

Barnehagens innhold skal være allsidig og variert, og utformes slik at hvert enkelt barn får opplevelser og erfaringer som støtte for sin utvikling av kunnskaper, ferdigheter og holdninger. Samtidig skal innholdet støtte språklig og sosial kompetanse gjennom felles opplevelser og samvær. Barnehagens oppgaver er beskrevet i Lov om barnehager og i Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver.

Omsorg

Alle barn har rett til omsorg, og i Damstua barnehage er vi opptatt av at barna får dette. Vi møter barna og foreldrene i garderoben om morgenen, og vi avslutter dagen med foreldrene og barna i garderoben. Har et barn behov for ro/trøst, legger vi til rette for et voksent fang å sitte i. Vi er opptatt av barnas følelser og prøver å se dem på alle områder; «er du lei deg?» «Jeg kan se du ikke har det bra akkurat nå, er det noe vi kan gjøre for deg?»

Ved matbordet er vi alltid en voksen på hvert bord. Rundt matbordet er vi voksne opptatt av å snakke med barna og skape gode samtaler i felleskap. Alle skal få sagt det de har på hjertet, etter tur.

Lek

De voksne må da gi barna tid til god lek, inspirere der det er nødvendig og legge til rette for fin lek ute og inne. Voksne tar initiativ til felleleker/regelleker, deltar ellers i lek når vi blir «invitert». Vi jobber for å inkludere alle i gruppa ved at en voksen går inn og støtter leken, og legger opp til lekegrupper ved behov. Vi må tilrettelegge for gode lekestunder alene, eller med andre barn/voksne, og tilby allsidig lekemateriell, samt åpne for at barna tar ting de finner ute i naturen inn i egen lek. De voksne følger med på hva barna leker, og hvordan de leker.

Læring

Igjennom en dag i barnehagen lærer barna, både bevisst og ubevisst. Barna har lekt sammen med andre barn, og dermed opplevd/lært hvordan samspillet mellom mennesker fungerer/ikke fungerer. I utetiden kan barna finne forskjellige ting fra naturen og ta det inn i lek – her får de brukt kreativiteten og lært av hverandre. Utestunden er også en fin arena for å trene på motorikken; plutselig greier barna å klatre opp i et tre/det røde taket de ikke mestret uken før. Ved hjelp fra de voksne lærer barna om konflikthåndtering og forhandling, samt det å samarbeide. To formiddager per uke deler vi barnegruppene etter alder og har aktiviteter/leser bøker tilpasset alder og modningsnivå. Her skal vi være ekstra lydhøre for barnas undring, tanker og ønsker.

Barnas medvirkning:

”Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltagelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet. Barnas synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet.”
(barnehageloven § 3)

Formålsparagrafen sier:

”De (barna) skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.”

Dette krever personale som er lydhøre og som kan tolke de små barnas signaler og lytte til de eldre. Vi bør se etter andre muligheter enn å si ”nei”, og vise barna at de har valgmuligheter i sin egen hverdag. Vi må anerkjenne og respektere barna, og de skal erfare at deres meninger har plass i fellesskapet.

Personalet må alltid være åpne for innspill fra barna, og kunne legge vekk egne planer.

Mål for mandagsturen og fri lek ute, av og til felles regelleker eller oppgaver knyttet til uteliv. Valg av formingsaktiviteter er selvsagte valg, men vi må også høre på hva barna mener om strukturen i hverdagen; kan noe gjøres annerledes? Evaluering skal brukes gjennom hele året – gruppevis.

Det bør være enkle valg, og vi har landet på tre spørsmål:

- Hva var fint/bra?
- Hva var ikke fint/ikke bra?
- Hva synes du vi skal gjøre med det?

Det psykososiale miljøet

Vi må gi ros i ulike settinger, både til barn og voksne. Vi må sørge for at alle blir sett og hørt. Voksne må være gode rollemodeller, og hjelpe de barna som strever enten i lek eller konflikter. I Damstua er vi opptatt av å ha et tett og godt samarbeid med foreldrene. For barna er det viktig å ha en god selvfølelse, evne til å sette egne grenser og utvikle en viss grad av selvkontroll og prososial atferd.

Vi som jobber i Damstua skal fokusere på kommunikasjon, gi ros og positive tilbakemeldinger. Vi skal ha frihet til å ta egne valg, være selvstendige og gjøre hverandre gode. På den måten får vi et godt utgangspunkt for positiv utvikling – både for barn og ansatte.

Språk

Vi har minimum en voksen ved hvert bord under spisetiden, hvor både barna og de voksne tar del i samtalen. I samlingsstunder legger vi vekt på sang, rim/regler og høytlesning, samt musikk og rytmer. I samlingsstunden blir barna også oppfordret til å fortelle selv. Vi har tatt i bruk både snakkepakken, språksprell og språkposer og «magiske poser». Vi bruker også flanellograf i læringsøyemed, hvor barna får ta del i historiefortellingen. I Damstua har vi et godt utvalg av bøker og sanger, rim- og reglekort. Vi har fokus på at barna skal bli kjent med bokstavene i alfabetet, og tilpasser dette til alder/utvikling. De ansatte skal bruke alle anledninger til å bruke språket; i lek, i garderobe ved levering/henting, stellesituasjoner og lignende. Vi har vekt på å gi rom for å undre seg og leke med språket. Barn flest elsker å bli lest for – de lar seg more, føler fellesskap, lærer å gjenkjenne andres og egne følelser og finner kunnskap. Et godt språk er et godt redskap for tenkning.

De barna som strever med språket skal ha ekstra hjelp og støtte i barnehagen. Vi bruker litt tid på å avdekke vanskene, alltid i samarbeid med foreldrene. Til tider får vi også hjelp av PPT. Vi har bygget opp et godt utvalg av hjelpemidler, og disse kan alle ha nytte og glede av – vansker eller ikke.

Likestilling og likeverd

Danning er en livsvarig prosess, og handler blant annet om å utvikle evnen til å reflektere over egne handlinger og væremåter. Danning skjer i samspill med omgivelsene, og mennesket settes i stand til å håndtere livet og føle seg som en verdifull del av fellesskapet.

Barnehagen skal bidra til at alle barn får oppleve glede og mestring, og fremme likestilling og likeverd. Alle har verdi, og meninger skal bli tatt på alvor – uansett livssyn eller kjønn. Vi skal stimulere til omsorg for alt levende liv, støtte når barna møter utfordringer og hjelpe dem på veien til å bli den beste utgaven av seg selv.

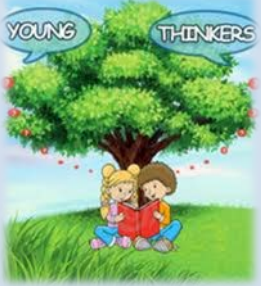
Likestilling handler om å legge forholdene til rette for pedagogisk virksomhet som går forbi tradisjonelle kjønnsrollemønstre. En vei å gå er å tilby ulike leker/materiale til alle barn og dermed gi alle erfaringer på tvers av tradisjonelle roller. Alle, gutter og jenter, skal bli hørt og sett, og de skal lytte til og respektere hverandres meninger. Alle har like valg, og arbeidet med å fremme likestilling skjer hos oss i det daglige livet og oppmuntring til lek på tvers av kjønnsrollene. For øvrig må man være pappa for å få lov til å arrangere maifesten vår, vi vil vise at menn også kan!

Fagområdene

Fagområder	De yngste	Mellombarna	De eldste
Kommunikasjon, språk & tekst	- Begynne språk-trening - Voksne som prater og setter ord på hva vi gjør, ser og hører - Bildebøker - Sang - Rim og regler - se tall og bokstaver i bruk - Rytmeleker - Bordeventyr/flanellograf - Farger - Gode opplevelser	- Samlingsstunder og grupper - Bøker, også fortsettelsesfortellinger - Samtaler - Enkle skuespill - Tilgang til bøker - Rollelek - Spill - Sang, rim og regler - Se tall og bokstaver i bruk - Fortelle enkle historier - Følge en samtale/fortelle egne historier - Konstruktiv bruk av språket i konflikter	- Ferdigheter i sosial kompetanse - Motta beskjeder - Skrive navnet sitt - Gjenkjenne bokstaver - Formidle ønsker og behov - Leke med ord og uttrykk - Pratestunder med vekt på sos. kompetanse - Spill

Fagområder	De yngste	Mellombarna	De eldste
Kunst, kultur & kreativitet	- Bildebøker - Samling med sang, rim, regler og dans - Få prøve rytmeinstrumenter - Tegne, male og leke med plastelina - Forme i sand og snø - Farger - Teaterbesøk - Utkledningsklær - Emma sansehus	- Besøk ved ulike institusjoner som f.eks. bibliotek, utstillinger og teater - Forming: Presenteres for ulike materialer og teknikker - Lage teater/dramatisere - Rom for rollelek	- Opptre i barnehagen - Videreføre og videreutvikle ulike formingsteknikker og uttrykk - Sangleker og regelleker - Besøke kunstinstitusjon/museum/bibliotek

Fagområder	De yngste	Mellombarna	De eldste
Natur, miljø & teknikk	- Bruke sansene ute - Leke med naturmaterialer - Oppdage planter og dyr - Se i billedbøker om dyr og natur - Være sammen med voksne som undrer seg og deler opplevelser med barna - Regelmessig tur - "Lete" etter årstidene	- Samtale om det barn og voksne opplever i naturen (planter, dyr, fugler, endringer, spise ute, lage bål) - Være med på matlaging og samtale om hvor maten kommer fra - Så frø og se vekst - Kildesortering - Være med når tekniske hjelpemidler brukes	- Respekt for alt liv - Forskjellige trær og blomster - Livssyklus i skogen - Fra råvare til mat - Studere småkryp - Bruk av spill, PC, foto og scanning - Kildesortering - Sår og gror egen plante

Fagområder	De yngste	Mellombarna	De eldste
Etikk, religion, & filosofi	- Lære å omgås andre - Si "takk", dele, "gjøre" unnskyld - Delta i høytider/ på festdager - Vente på tur - Si "Stopp" - Vise følelser	- Jobbe med sosial kompetanse – støtte til å uttrykke følelser - Prate om- og erfare hva det vil si å vise respekt, forståelse, vise hensyn, dele, løse konflikter, hevde sin rett og sette egne grenser - Tro og tradisjoner i Norge	- Snakke om rett og galt - Hjelp andre - Kjenne norske høytider/tradisjoner, litt om andre kulturers tradisjoner - Si positive ting om andre - Respektere forskjeller

Fagområder	De yngste	Mellombarna	De eldste
Kropp, bevegelse & helse	- Rom for bevegelse ute og inne - Turer i nærområdet - Bevegelse i variert terreng - Huske, skli, gå, rulle og balansere - Voksne som setter ord på hva barna gjør og benevner kroppsdelersanser - Oppmuntres til å smøre egen mat, lukte, smake, føle - God håndhygiene	- Varierte opplevelser i fysisk aktivitet som turer, lek og bevegelsesleker - Klatre/krype - Være med på matlaging og snakke om hva slags mat som er bra for kroppen - Tilgang på faktabøker og barnebøker om kroppen vår	- Gymsal - Turer - Trene selvstendighet rundt toalettbesøk og hygiene - Bevisstgjøring av kosthold - Om kroppen - du bestemmer ! - Trygg på fysiske utfordringer - Friluft- og skiskole - Kjenne til de fleste kroppsdelene

Fagområder	De yngste	Mellombarna	De eldste
Antall, rom & form	- Barnet i rommet: Sitte under bordet, oppe på stolen, bak døra... - Voksne som bruker språket bevisst og benevner for barna: stor, liten osv., samt riktige matematiske begreper - Bygge med klosser og duplo - Telling - Enkle puslespill - Sortere og systematisere når det ryddes	- Tilgang til leker som stimulerer forståelse for tall, rom og form: Lego, kapla, spill, perlebrett og BrioMekk - Lage hus av papp-esker - Preposisjoner og plasseringer i rom - Dekke bordet, lage mat, være med på å veie og måle - Har tall synlig i barnehagen	- "Matte på tvers" Rekkefølge, sortering, telling, mønster, plassering og kategorisering - Veie og måle - Orienter seg ute: tegne skattekart. - Kjenne ukedager, måneder, årstider - Geometriske figurer

Fagområder	De yngste	Mellombarna	De eldste
Nærmiljø & samfunn	- Skape et fellesskap mellom barn og voksne i barnehagen med aktiviteter som måltider, samlinger og lek - Enkle regler i barnehagen - Jobbe med sosial kompetanse i hverdagen og situasjoner som oppstår - Familien - Lære om trygg ferdsel i trafikken	- Gi barna medvirkning i egen hverdag - Trafikkopplæring (Tarkus) - Alle er del av samme gruppe - Familie / nærmiljø - Dyr og mennesker i andre verdensdeler	- Skolebesøk - Bibliotekbesøk - kunnskap om urbefolkninger – samer spesielt - Kildesortering - Brannvern - Norge – byer, fjell, fjorder, isbreer, fiske og jordbruk

Kulturarena

Hele desember måned er satt av til juleforberedelser. Høydepunktet er Luciafesten, som finner sted en tidlig morgen tett opptil 13. desember. Barna har da på forhånd bakt lussekatter, øvd på Luciasangen og en liten opptreden. De lærer om den kristne julen, om mytene rundt Lucia og om overtro på gårdene i gamledager.

I februar har vi karneval, noe barna ser veldig frem til. Noen ganger har vi tema, andre ganger er det fritt fram hva kostymer angår. Vi inviterer gjerne en til å underholde utenfra, rett og slett for å sette en liten spiss på dagen.

I mai arrangerer foreldrene maifest. De pynter barnehagen, dekker bord, gjør i stand til lek for barna ute og lager deilig mat. På denne dagen går vi i tog med nabobarnehagen, og i spissen går Blommenholm og Løkeberg Skolekorps. På forhånd har vi tegnet 17.mairelaterte tegninger og lagt dem i postkassene langs ruten vi går. De som er hjemme den aktuelle dagen pynter med flagg og blomster, og står gjerne i porten og hilser.

Hvert år inviterer vi teatergrupper til oss, og igjennom hele året drar vi på forestillinger – ofte sammen med nabobarnehagen. Det har blitt tradisjon med besøk til Trikkestallen og de herlige forestillingene om Snekker Andersen og Julenissen og om Pulverheksa og Julenissen.

Fødselsdager blir feiret ved at barnet bestemmer felleleker, vi tegner en tegning som blir til en fødselsdagsbok. Barnet serverer dessert etter lunsj, fruktsmoothie e.l.

Overgang fra barnehage til skole

Bærum kommune har fastsatte rutiner for overgang fra barnehage til skole.

Om våren har vi samtaler med foresatte. Vi fyller ut overgangsskjema i fellesskap. Da barna rekrutteres fra nærmiljøet begynner de fleste av dem på Blommenholm skole. I forbindelse med foreldremøtet i september informeres skolestartforeldrene om hvordan vi tilrettelegger overgangen.

5-åringene har gruppe 2 dager i uken med til dels skoleforberedende aktiviteter og oppgaver. Vi går på besøk til en 1.klasse på Blommenholm skole, tar del i en skoletime, og når klassen går på tur "låner" vi lokalene slik at barna får mulighet til å gjøre seg kjent. I tillegg spiser vi lunsj på skolen og deltar i "storefri". Bibliotekaren inviterer til besøk, og her forteller hun om biblioteket og leser en bok. Vi mottar også besøk fra skolen i barnehagen; undervisningsinspektør, leder for SFO og en 1.klasselærer kommer og får møte barna i trygge omgivelser.

I tillegg arrangerer skolen "åpen kveld" for nye elever og foresatte. Det er utarbeidet skriftlige rutiner som sikrer en trygg og god overgang mellom barnehage og skole, og dette er selvfølgelig noe barnehagen følger. I april/mai gjennomføres en foreldresamtale angående skolestart, hvor vi sammen fyller ut et overgangsskjema.

Vi låner gymsalen på Blommenholm skole én time i uken, og vi deltar på kulturarrangementer i skolens regi. På vårparten/tidlig sommer tar vi oss en bytur. Da besøker vi Reptilparken, spiser lunsj på kafé, leker i Kongens hage og overværer vaktskiftet på Slottsplassen.

Samarbeid med barnas hjem

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling (jf. barnehageloven § 1).

Vi har foreldremøte i september. Senere på høsten har vi foreldresamtaler, hvor vi snakker om barnets trivsel og utvikling, samt hverdagen i barnehagen og hjemme. Foreldrene sikres medvirkning gjennom deltakelse i foreldrerådet og samarbeidsutvalg, men den viktigste arenaen er den daglige kontakten.

Dokumentasjon og vurdering

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet som skal planlegges, dokumenteres og vurderes. Den enkelte barnehage står fritt til å velge metoder og omfang ut fra lokale forutsetninger og behov. Gjennomføringen av planene må være så fleksibel at det er rom for spontanitet og barns medvirkning. Barnehagens styrer har et særlig ansvar for å iverksette og lede barnehagens arbeid med planlegging, dokumentasjon og vurdering. Pedagogisk leder har ansvar for planlegging, dokumentasjon og vurdering av arbeidet i barnegruppen han/hun har ansvar for

Styrer skriver månedsrapport og denne evalueres på personalmøter. Hverdagslige og spesielle hendelser dokumenteres med tekst og foto, og settes inn barnas personlige permer og/eller henges opp med barnas godkjenning. Dagsrapport skrives og sendes til foreldrene elektronisk hver ettermiddag. Andre former for dokumentasjonsarbeid er foreldremøter og-samtaler, bilder og barnesamtaler.

Plan for kompetanseutvikling

Som pedagogisk samfunnsinstitusjon må barnehagen være i endring og utvikling. Barnehagen skal være en lærende organisasjon slik at den er rustet til å møte nye krav og utfordringer. Kvalitetsutvikling i barnehagen innebærer en stadig utvikling av personalets kompetanse

Barnehagen benytter seg av barnehagekontorets tilbud av kurs. Vi abonnerer også på Barnehagefolk og diskuterer forskjellige temaer på personal- og plandager.

Tverrfaglig samarbeid

Det er viktig med et godt samarbeid med instanser som PPT, barneverntjenesten og helsetjenester for barn og unge slik at barnet mottar et treffsikkert og helhetlig tilbud, og for å få til så gode tiltak som mulig i barnehagen. Alle samarbeidende parter har et selvstendig ansvar for at de ulike tiltakene som barnet mottar er godt koordinert. Tverrfaglighet og helhetlig tenkning er derfor svært sentralt for de som arbeider i barnehagen (barnehagemeldingen, s. 24). «Tidlig innsatsteam» er et ambulerende team i Bærum, som består av barnehagen, PP-tjenesten, barnevern og helsetjenester, hvor foreldre kan få drøftet sin sak tverrfaglig.

- **PPT** gir råd og veiledning til barnehagen. Dette er en nær samarbeidspartner til barn med funksjonshemninger.
- **Barnehagekontoret** arrangerer kurs, fører tilsyn ved barnehagene, holder styremøter.
- **Tidlig innsatsteam** er et sted barnehageansatte og foreldre kan henvende seg ved spørsmål om spørsmål som omhandler barnet. De har faste møter gjennom året.
- **Helsestasjonen** er en samarbeidspartner for å tilrettelegge tilbud for barn med spesielle behov. De fungerer også som rådgiver i forhold som angår smittevern og hygiene.
- Styret er med i en gruppe (**nettverksgruppe**) som møtes ca. 8 ganger i året. Her utveksles det erfaringer, diskuteres faglige spørsmål og det holdes kurs.

Kropp, bevegelse, helse og kosthold

Barn blir kjent med seg selv, andre og omgivelsene gjennom kroppslig aktivitet. De skaffer seg kunnskap ved å erfare, sanse, lykkes og mislykkes. Grunnleggende motoriske ferdigheter skapes i småbarnsalderen, og gjennom et variert og sunt kosthold får kroppen gode utviklingsmuligheter.

Vi prøver å gå på tur én gang i uken, og prøver å gi barna gode erfaringer med utelivet. Vi leker med det naturen har å by på, og har fellesleker slik at barna kan glede seg over samspillet også ute. Det å ta vare på naturen hører også med; vi er alle gjester ute. Holdninger til forsøpling og aktive grep for naturvern kan barna lære fra de er ganske små. Inne på barnehagens område må barna få mulighet til å stimulere sansene og bli kjent med egen kropp og søke utfordringer. Femåringene er med på skiskole og friluftskole.

Vi er spesielt glade i Sjøholmen, da stedet byr på mange muligheter. Her har man bevart en liten skog med unge, gamle og veltede trær. Her kan vi klatre, balansere og utforske døde trær. Ved enden ligger en liten myr med yrende liv om våren. Restene av et lysthus bygget i stein byr spennende lek. Også lekeplassen på Engerjordet er et populært sted, og her ser vi at også de yngste trives veldig godt. De fleste kjenner til stedet, og her er det muligheter for mye variert lek i form av klatring i trær og lekestativer, husking, graving, ballspill og taubane, for å nevne noe.

Et godt og variert kosthold har stor betydning for barns helse og utvikling.

Vi lager mat fire dager i uken, og lager den fra bunnen av. Vi forsøker å holde oss til rene råvarer, grove brødtyper, lite farsemat og tilsatt sukker. Varmmaten er basert på kjøtt / fisk hver uke; av og til i form av suppe.

De fleste frukter inneholder mye sukker, og barna får en frukt etter lunsj. Ellers tilbyr vi grønnsaker både til lunsj og tre-mat hver dag.

Bærekraftig utvikling

Barnehagen kildesorterer plast, papir og elektronikk. Vi jobber aktivt med gjenbruk av materialer som plast, papir og plast gjennom prosjekter og bruker dette barnas arbeid med kunst og kreativitet. Fra våren 2017 startet vi et prosjekt med å gro egne grønnsaker i barnehagen, noe vi kommer til å jobbe aktivt med gjennom hele året.

Trafikksikkerhet

Barnehagen har utarbeidet en handlingsplan for trafikksikkerhet i barnehagen, denne er utarbeidet i henhold til Trygg trafikks anbefalinger for trafikksikkerhet. Barnehagen benytter seg også av Trygg trafikks trafikkvenn *Tarkus*